

Veiledende kriterier for

MEDLEMSSKAP I STUDIEFORBUND

Det følgende er forslag til veiledende retningslinjer, kriterier og betingelser for å være/bli medlemsorganisasjon i et studieforbund (Ref. lov om voksenopplæring § 3 c, Forskrift om studieforbund og nettskoler § 4). Ref. også Momskompensasjonsordningen § 5.

Bakgrunn

Ny lov om voksenopplæring § 3 c definerer:

Medlemsorganisasjoner i studieforbund: organisasjon som utfører oppgaver innenfor voksenopplæring, og som er medlem i et studieforbund, jfr. § 5 bokstav f.

Ny lov om voksenopplæring § 5 f stiller som et av kravene til å bli godkjent som studieforbund at:

Studieforbundet må ha et minimum antall medlemsorganisasjoner. Departementet fastsetter minimumstallet i forskrift.

Forskrift om studieforbund og nettskoler § 4 Krav til minimum antall medlemsorganisasjoner i studieforbund:

Et studieforbund må ha minimum to medlemsorganisasjoner.

Utgangspunkt

I følge lov om voksenopplæring stilles det bestemte krav for å bli godkjent som studieforbund, blant annet krav om demokratisk oppbygging, ideelt formål og minimums størrelse. Det eneste kravet lovverket stiller for å være/bli *medlemsorganisasjon* i et studieforbund, er at den skal ”Utføre oppgaver innen *voksenopplæring*”.

VOFO mener det er en stor fordel for alle studieforbundene at fellesskapet utarbeider veiledende retningslinjer for hvilke krav som må være oppfylt for å kvalifisere for medlemskap i et studieforbund.

Det nye lovverket gir oss mulighet til å styrke merkevaren ”studieforbund” – det er nå en beskyttet tittel gjennom loven. Dermed er det viktig at vi også har kriterier for medlemskap i studieforbundene. Det er i vår felles interesse å bygge opp troverdigheten rundt studieforbundenes læringstilbud. Dette innebærer blant annet at medlemsorganisasjoner som presenteres som en del av feltet må være troverdige, respekterte og aksepterte.

Kulturdepartementet har fastsatt kriterier og vilkår for organisasjoner som skal kunne omfattes av den såkalte momskompensasjonsordningen. Disse vil kunne legges til grunn også for oss. Med dette som bakgrunn fremmer VOFO følgende forslag:

VEILEDENDE KRITERIER FOR OPPTAK AV MEDLEMSORGANISASJONER I STUDIEFORBUND

For å bli tatt opp og å være medlemsorganisasjon i et studieforbund bør følgende kriterier være oppfylt:

1. Organisasjonen bør ha et ideelt formål.
2. Organisasjonen bør enten en frivillig *medlemsorganisasjon*, en alminnelig stiftelse eller et ideelt fortjenestefritt aksjeselskap (se også fotnote). Det skal ikke utbetales utbytte av et eventuelt økonomisk overskudd av virksomheten.
3. Organisasjonen bør være aktiv og engasjert i studieforbundets virksomhet, bl.a. ved å være villig til å stille kandidater til studieforbundets organer.
4. Organisasjonen bør utføre oppgaver innenfor voksenopplæring. Det inkluderer bl.a. å rapportere kursvirksomhet som er tilskuddsberettiget etter lov om voksenopplæring.
5. Organisasjoner som ikke har rapportert virksomhet direkte eller indirekte i henhold til punkt 5 de siste tre årene, kan miste sin status som medlemsorganisasjon i studieforbundet.
6. Organisasjoner som har mistet sin status, kan få denne tilbake gjennom å rapportere tilskuddsberettiget voksenopplæring i to påfølgende år.
7. Organisasjonen bør være registrert i Frivillighetsregisteret i Brønnøysund og dermed oppfylle de vilkår registeret setter, jfr. momskompensasjonsordningen.¹
8. Studieforbundet er det organ som suverent beslutter om opptak eller ikke opptak og eventuell utesluttelse av medlemsorganisasjoner.

Rettet opp etter styremøte nr.5-12.oktober 2010.

¹ § 5 Målgruppen for ordningen (momskompensasjonsordningen)

Målgruppen for ordningen er frivillige organisasjoner som innfrir vilkårene for registrering i Frivillighetsregisteret, jf. frivillighetsregisterloven §§ 3 og 4, avgrenset til:

- demokratiske ikke-økonomiske foreninger
- tros- og livssynsorganisasjoner som ikke omfattes av punkt a
- alminnelige stiftelser, jf. stiftelsesloven § 4 tredje ledd, der frivillig innsats utgjør en viktig del av stiftelsens virksomhet. Det er stiftelsens egenaktivitet som danner grunnlag for vurderingen av om det drives virksomhet som faller inn under ordningen. Utdeling av midler til frivillig virksomhet tilfredsstillende i seg selv ikke kravet til frivillig virksomhet
- Aksjeselskap som eies fullt ut av en eller flere organisasjoner, som alle kommer inn under første ledd, kan inngå som en del av søknadsgrunnlaget for et sentralledds eller enkeltstående søkers søknad om merverdiavgiftskompensasjon, forutsatt at det kan dokumenteres at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten i aksjeselskapet. Eventuelt økonomisk overskudd i aksjeselskapet skal anvendes til det frivillige formålet, og ved oppløsning av aksjeselskapet skal eiendelene tilfalle det frivillige formålet.